

Danmark røkir ikki sínar skyldur mótvegis Føroyum

Tað finnast alsamt fleiri dømi um, at Danmark niðurprioriterar skyldur sínar mótvegis Føroyum. Hetta er ein sera óheppin gongd. Vend má koma í segði Jákup Lindenskov, fólkatingsmaður undir viðgerðini av fíggarlóginum á Christiansborg í gjár. Hann segði:

Når repræsentanter for Færøerne ytrer sig her i tinget, vil det fortrinsvis være om relationer på den ene eller anden led mellem Færøerne og Danmark.

Uanset politiske holdninger, så vil det tilbagevendende tema være den aftalelov, som hjemmestyrelsen af 1948 i grunden er, og som ofte opfattes som grundlov for Færøerne.

I al sin enkelthed dannes denne lovramme — vedtaget her i Folketinget — fundamentet for det politiske system, vort samfund er underlagt.

I den tid, der er gået siden 1948, har det været sædvanen, at parterne har handlet sig tilrette eller ihvertfald underrettede hinanden i god tid, hvis der fra en af parterne var ønsker om nydannelser eller ændringer i forholdene eller aftalerne eller i gældende praksis. Sådan som det bør være, hvis der skal opretholdes god naboskab.

Men desværre oplever vi nu og da, at en aftale, hvadenten den er skrevet eller uskrevet, ikke absolut opfattes som sådan fra dansk side, ikke i alle tilfælde.

Her sker der på en måde en nedprioritering overfor den del af statssamfundet, der kaldes Færøerne.

Men en aftale, endog i princippet nedfældet i en aftalelov, består dog af to parter — og i tilfælde hvor den ene part er utilfreds, meddeler han dette til den anden part.

Men sådan sker det ikke i tilfældet om støtte til statsborgere bosiddende på Færøerne, der søger om støtte til ophold på Folkehøjskoler udenfor Danmark.

Her er der sket en omfortolkning i Kultur-

ministeriet, der bryder med den almindelige, hidtidige praksis — til ugunst for ansøgere fra Færøerne — og forsåvidt også Grønland.

Jeg synes at denne nye holdning eller praksis er ualmindelig beklagelig, specielt i en tid, hvor samfundet i forvejen har meget alvorlige problemer at slås med. Problemer, der i høj grad har medført arbejdsløshed og fraflytning fra øsamfundet — en tendens, der blot forstærkes, når økonomien beskæres.

Dobbelt beklageligt, når tingene sker uden varsel og kun som et pennestreg.

Jeg vil ligeledes nævne situationen for de mange færinger, der har hyre ombord i danske fiskeskibe. I en iforvejen presset situation, i en nedgangsperiode for det færøske samfund, der som alle ved, er totalt fiskerorienteret, oplever vi, at færinger, der dog er danske statsborgere — nu forbydes adgang til at tage hyre med danske fiskeskibe, hvis de vælger fortsat at have deres bopæl på Færøerne.

Dette sker såmænd efter nye danske retsopfattelser, formodentlig, men denne pennestregspolitik fungerer som et

meget hårdt slag i ansigtet på den færøske fisker og det færøske samfund. Ja, som et knusende slag.

Når færinger ikke mere må tage hyre ombord i danske fiskeskibe, undertagen i de tilfælde hvor de med familie flytter bopæl til Danmark, så vil det sige, at mange af vore folk tvangsflyttes ud af deres samfund og miljø med familien, fordi sådan vil det danske bureaukrati at det skal være.

Færinger, forhyret med danske fiskeskibe, har i forvejen ingen mulighed for at tage hjem til et samfund med arbejdsløshed, specielt i fiskeribranchen. Og dette er virkeligheden i dagens Norden der ellers går under navn at være enestående demokratier.

Hr. formand! Jeg har nævnt et par eksempler, der indebærer yderligere problemstillinger i vort samfund, der i forvejen kæmper med alvorlige økonomiske opgaver.

Jeg vil nødtigt erkende, at den danske regering er med til at forstærke fraflytningstendensen og således er med til at forringe den færøske indtjeningsmulighed, så som de holdninger jeg her har nævnt, tydeliggør.

Når folkettinget i dag enelig vedtager finanslovsforslaget 1992, indeholder dette også ændringer i loven om Besættelsestidens ofre, der bl.a. indebærer, at færøske søfolk, der sejlede i krigszone 1940–45 under allieret kontrol, på lige fod med andre danske statsborgere bliver omfattet af loven. Jeg vil gerne give udtryk for min store tilfredshed med, at forslaget kom med i aftalen om finansloven 1992 mellem

regeringspartierne, Socialdemokratiet, Centrumsdemokraterne, Det radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti.

Jeg har fået at vide fra Socialministeren, at lovforslaget vil blive fremlagt i Folketinget i begyndelsen af det nye år og ifølge aftalen vil færøske søfolk, der sejlede under allieret kontrol under krigen nu komme i betragtning til støtte og at loven vil træde i kraft pr. 1. april 1992.

Hr. formand! Når jeg har nævnt nogle problemkomplekser, som vi gerne ser, at der bliver kigget nærmere på, så er det også fordi jeg har tillid til at regeringen og Folketinget har forståelse for vort samfunds situation med svigtende arbejdsmuligheder. Jeg har tiltro til, at vi i fællesskab finder løsninger.

Det færøske landsstyre har bestræbt sig på at gennemføre den nødvendige sanering i erhvervslivet, specielt i fiskerierhvervet — og i samfundet som helhed — og vi har tiltro til, at denne nødvendige politik vil lykkes.

Der er sket en forholdsvis nedgang i det offentlige udgiftsniveau på Færøerne med betydeligt nedsat forbrug som følge af forholdsvis er der balance i lønstillingsudgifterne. Men arbejdsløshed er i dag et problem for os. Men med den nye EF handelsaftale, som træder i kraft med det nye år — skulle der være muligheder for tydelige forbedringer for erhvervslivet og med fremgang for samfundøkonomien som resultat.

Må jeg til slut rette en tak til regeringen for det arbejde, der er gjort for specielle færøske interesser i det forløbne år.

Teknistovan ARKSAM er flutt

Vit eru fluttir úr Dalagøtu 11, oman í Varðagøtu 8 (beint yvir av Brandstøðini).

Pf. ARKSAM - Arkitektavirkið MAA
v/ Suna & Magna E. Dalsgaard
Varðagøta 8
100 Tórshavn
Tlf./Fax. 16544

Nú er drigið

Hervið verður kunngjørt, at vit hava fingið tilsamans

148.020,00 kr.

ið eru komnar til Deyvafelag Føroya til landsdráttin, áðrenn útreiðslurnar eru drignar frá.

Týsdagin 17. desember vórðu hesir seðlar tiknir:

1. 40.000,- kr./g. kort frá Balslev, seðil nr. 25.026
2. 20.000,- kr./g. kort frá HTH, seðil nr. 65.960
3. 10.000,- kr./g. kort frá Málingahandlinum, seðil nr. 60.162
4. 5.000,- kr./g. kort frá FK, seðil nr. 140.912
5. 2.000,- kr./g. kort frá Shell, seðil nr. 88.900
6. 2.000,- kr./g. kort frá BR, seðil nr. 84.703
7. 2.000,- kr./g. kort frá Skemmuni, seðil nr. 164.590
8. 2.000,- kr./g. kort frá LM-handlinum, seðil nr. 175.650
- 9.-12. Ein góður oksafjórðingur hvør frá PH-heilsøluni, seðlarnir nr. 160.484 — 66.551 — 214.501 — 30.828.
- 13.-22. Eitt gott lambskrov hvør frá PH-heilsøluni, seðlarnir nr. 59.306 — 74.567 — 161.329 — 0321 — 198.364 — 104.673 — 166.193 — 57.012 — 64.515 — 73.807.

Vinnararnir senda vinnaranummørini í innskrivaðum brævi til Deyvafelag Føroya, Postboks 2001, 165 Argir, áðrenn 15. januar 1992. Aftan á hendan dagin fellur vinningurin aftur til Deyvafelag Føroya.

Takk fyri góðan stuðul, ið tit hava víst okkum.

Deyvafelag Føroya ynskir øllum eini gleðilig jól og eitt av Harranum vælsignað nýggjår.

Deyvafelag Føroya
(The Faroese Deaf Association)